

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Ректор СумДУ

_____ Василь КАРПУША

(введено в дію наказом №0607-І
від 09 квітня 2021 р.)

ПОЛОЖЕННЯ

про систему управління охороною праці в університеті

Версія 02

(Базова версія 01 затверджена наказом № 55-І від
02 лютого 2009 р.)

1 Загальні положення

1.1 Положення про систему управління охороною праці (далі - СУОП) в університеті розроблено відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Закону України «Про охорону праці», Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, відповідно до рекомендацій щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці, затверджених головою Держгірпромнагляду, Настанови з систем управління охороною праці (МОП-СУОП 2001/ILO-OSH 2001) та згідно з вимогами стандарту серії OHSAS 18001 «Система менеджменту охорони здоров'я та безпеки персоналу».

1.2 Це Положення визначає єдину систему організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу, а також обов'язки керівників та посадових осіб щодо забезпечення безпечних і нешкідливих умов навчання, праці, запобігання випадкам травматизму.

1.3 Положення є документом системи управління якістю СумДУ, складовою електронного Реєстру основної діючої нормативної бази університету та розміщується у відповідному розділі Реєстру.

2 Основні принципи діяльності університету у сфері охорони праці

2.1 Діяльність університету у сфері охорони праці спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Вона базується на принципах:

а) пріоритету життя і здоров'я працівників та учасників освітнього процесу, повної відповідальності ректора за організацію створення належних, безпечних і здорових умов праці;

б) підвищення рівня безпеки шляхом забезпечення контролю за станом організації діяльності університету за усіма складовими, а також сприяння участі працівників у створенні безпечних та нешкідливих умов праці;

МОН України	Положення про систему управління охороною праці в університеті (СУОП)	Стор. 2
СумДУ		Версія 02

- в) комплексного розв'язання завдань охорони праці на основі загальнодержавної, галузевих, регіональних програм з цього питання та з урахуванням інших напрямів економічної і соціальної політики, досягнень в галузі науки і техніки та охорони довкілля;
- г) соціального захисту працівників, повного відшкодування шкоди особам, які потерпіли від нещасних випадків в закладі та професійних захворювань;
- д) встановлення єдиних вимог з охорони праці для всіх структурних підрозділів і категорій працівників університету;
- е) інформування учасників освітнього процесу, працівників, проведення їх навчання і підвищення кваліфікації з питань охорони праці;
- ж) використання світового досвіду організації роботи щодо поліпшення умов і підвищення безпеки праці на основі міжнародного співробітництва.

3 Планування та фінансування заходів з охорони праці

3.1 Адміністрація університету розробляє, за участю представницького органу профспілок університету, щорічний комплекс заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадків виробничого травматизму та професійних захворювань, а також аварій і пожеж. Ці заходи формуються у вигляді спеціального додатка до колективного договору.

Розробці комплексу заходів передусє підготовча робота (збір необхідних матеріалів, вивчення державних нормативних актів про охорону праці, безпеку життєдіяльності, типових документів та раніше виданих локальних нормативних актів з даних питань, аналіз стану травматизму в освітньому процесі та побуті, узагальнення зауважень і пропозицій, що надійшли в ході підготовки тощо).

3.2 Угода з охорони та покращення умов праці затверджується ректором.

3.3 Джерелами фінансування заходів з охорони праці є: державний та місцеві бюджети, кошти спеціального фонду університету.

4 Обов'язки та відповідальність

4.1 Безпосередня відповідальність щодо організації ефективного функціонування СУОП покладається на ректора університету, який своїми наказами може делегувати відповідним посадовим особам частину своїх повноважень стосовно обов'язків, пов'язаних з охороною праці та безпекою життєдіяльності при здійсненні ними своїх посадових обов'язків, які визначені у посадових інструкціях.

4.2 Дотримання законодавства України про охорону праці є обов'язком для всіх працюючих. Якщо працівник не виконує або виконує неналежним чином правила і норми з охорони праці, він несе відповідальність відповідно до чинного законодавства.

4.3 За порушення законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці, створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці, а також представників профспілок, їх організацій та об'єднань винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом.

4.4 Обов'язки, відповідальність та повноваження працівників університету щодо охорони праці викладені в типових посадових інструкціях (далі – ТПІ) та додатках до типових посадових інструкціях (далі – ДТПІ).

4.5 Кожний працівник зобов'язаний:

- а) дбати про особисту безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету;
- б) знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами, використовувати засоби колективного та індивідуального захисту;
- в) додержуватись зобов'язань щодо охорони праці, передбачених колективним договором, трудовим договором та правилами внутрішнього трудового розпорядку;

МОН України	Положення про систему управління охороною праці в університеті (СУОП)	Стор. 3
СумДУ		Версія 02

г) проходити у встановленому порядку попередні та періодичні медичні огляди, передбачені для працівників певних категорій;

д) співпрацювати з іншими посадовими особами з метою організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати посильних заходів щодо усунення будь-якої виробничої ситуації, яка створює загрозу його життю чи здоров'ю або людей, які його оточують, і навколишньому природному середовищу, повідомляти про небезпеку свого безпосереднього керівника;

е) ознайомитись під підпис з ТПІ та ДТПІ.

5 Відділ охорони праці та пожежної безпеки університету

5.1 Відповідно до Закону України «Про охорону праці» та на основі «Типового положення про службу охорони праці», з метою організації розроблення і втілення правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням, для координації і вдосконалення роботи, пов'язаної із забезпеченням безпечних умов праці в університеті створено відділ охорони праці та пожежної безпеки (далі - Відділ).

5.2 Відділ підпорядкований безпосередньо ректору університету. Наказом ректора оперативне управління відділом покладено на проректора з інфраструктурного розвитку та ресурсного забезпечення (далі – ІРРЗ).

5.3 Відділ здійснює свою роботу у відповідності з вимогами «Положення про відділ охорони праці та пожежної безпеки», затвердженого наказом ректора університету та розробленого у відповідності з Типовим положенням про службу охорони праці, затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці, інших документів загальнодержавної та внутрішньо-університетської бази.

5.4 Фахівці відділу у разі виявлення порушень з охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки мають право:

а) видавати керівникам структурних підрозділів університету обов'язкові для виконання приписи щодо усунення виявлених недоліків, одержувати від них необхідні відомості, документацію і пояснення;

б) вимагати відсторонення від роботи осіб, які не пройшли передбаченого законодавством медичного огляду, навчання, інструктажу, перевірки знань чи не мають допуску до відповідних видів робіт або не виконують вимог нормативно-правових актів з охорони праці;

в) зупиняти роботу дільниць, машин, механізмів, устаткування та інших засобів виробництва у разі порушень, які створюють загрозу життю або здоров'ю працюючих;

г) надсилати ректору подання (за погодженням проректора з ІРРЗ) про притягнення до відповідальності працівників, які порушують вимоги щодо охорони праці.

6 Нагляд і громадський контроль за охороною праці

6.1 В університеті з метою забезпечення пропозиційної участі працівників у вирішенні будь-яких питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища за сумісним рішенням представницького органу профспілкових організацій університету та вченої ради створюється комісія з питань охорони праці.

6.2 Основні завдання і повноваження комісії з питань охорони праці мають відповідати Типовому Положенню “Про комісію з питань охорони праці підприємства”, затвердженому наказом Держгірпромнагляду України, а компетенція уповноважених трудових колективів Типовому Положенню “Про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці”, затвердженому наказом Держгірпромнагляду.

7 Управління документацією

7.1 Відповідальність за вчасне отримання, облік і поширення законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань охорони праці несе відділ документно-інформаційних комунікацій університету.

МОН України	Положення про систему управління охороною праці в університеті (СУОП)	Стор. 4
СумДУ		Версія 02

7.2 Внутрішні нормативні акти з охорони праці опрацьовуються в університеті та затверджуються ректором і спрямовуються на побудову чіткої системи управління охорони праці та створення безпечних і здорових умов праці, що регламентується “Порядком опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві”, затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці.

8 Навчання з питань охорони праці та система інструктажів

Обов’язкові вимоги до проведення навчання з питань охорони праці викладено в Законі України “Про охорону праці”, а також у Типовому положенні “Про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці”, затвердженому наказом Держнаглядохоронпраці.

9 Організація робочих місць

9.1 Робочі місця мають відповідати вимогам чинних нормативно-правових актів з охорони праці.

9.2 Ефективним заходом для правильної організації робочих місць є атестація робочих місць за умовами праці, яка проводиться згідно з “Порядком проведення атестації робочих місць за умовами праці”, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України.

10 Організація робочого часу

Режим праці та час відпочинку працівників університету визначено Колективним договором між адміністрацією та профспілковими організаціями Сумського державного університету.

11 Організація безпечного ведення робіт у разі залучення сторонніх суб’єктів господарювання

У разі залучення сторонніх суб’єктів господарювання передбачаються заходи безпеки як для працівників університету, так і для працівників підрядника, а також відповідальність сторін за безпечне виконання робіт, якщо інше не передбачено договором, укладеним між університетом та підрядником.

12 Вимоги безпеки при введенні в експлуатацію, поточній експлуатації, виведенні з експлуатації виробничого та лабораторного обладнання, яке внесено до переліку машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки

12.1 При введенні в експлуатацію нового обладнання керівниками структурних підрозділів університету враховуються всі заходи з попередження нещасних випадків і зниження ризику для здоров’я працюючих. Для цього необхідно:

- а) перевірити, чи надав виробник або постачальник усі необхідні документи, що стосуються безпечності обладнання;
- б) перевірити, чи має підприємство, що проводить монтаж і наладку обладнання, відповіді дозволу і ліцензії;
- в) визначити, яким чином у контакті з залученою організацією вирішені питання охорони праці її працівників, а також працівників університету, щодо яких може виникнути небезпека під час проведення відповідних робіт;
- г) вжити всіх необхідних заходів щодо безпечного виконання робіт, якщо вони здійснюються власними силами;
- д) одержати необхідні дозволи на введення об’єкта в експлуатацію;
- е) враховувати заходи безпеки при введенні об’єкта в експлуатацію.

12.2 Поточна експлуатація обладнання у встановленому режимі регламентована відповідними документами фірми-виготовлювача, а для деяких видів обладнання підвищеної небезпеки ще й відповідними нормативно-правовими актами. Тому процедури та інструкції, повинні відображати зміст вказаних документів.

МОН України	Положення про систему управління охороною праці в університеті (СУОП)	Стор. 5
СумДУ		Версія 02

12.3 Під час виведення обладнання з експлуатації мають бути передбачені, задокументовані і доведені до працівників заходи з охорони праці. Необхідно визначити конкретних виконавців робіт, їх компетенцію, необхідні заходи безпеки.

13 Аналіз ефективності СУОП

13.1 Аналіз ефективності СУОП повинен враховувати:

а) результати розслідування нещасних випадків на території університету, випадки погіршення здоров'я і виникнення професійних захворювань та причини виникнення небезпечних ситуацій;

б) додаткові внутрішні та зовнішні фактори, а також зміни, включаючи організаційні, що можуть вплинути на стан охорони праці.

14 Прикінцеві положення

14.1 Положення вводиться в дію після затвердження наказом ректора.

14.2 Положення про СУОП, зміни та доповнення до нього, чи нова версія Положення вводиться в дію з дня затвердження наказом ректора.

Відповідальний за укладання Положення
Начальник відділу охорони праці
та пожежної безпеки

Олег КОМІСАР

ПОГОДЖЕНО:

Радник ректора

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Проректор з інфраструктурного
розвитку та ресурсного забезпечення

Богдан БОЙКО

Голова представницького органу профспілкових
організацій університету

Валентина БОРОВИК

В.о. юридичного відділу

Наталія Заїка